

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva in uprave: 40-01, 40-03, 40-04, 40-05 — Izhaja vsak dan zjutraj razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCODVENECE

Cek. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva ulica št. 6,

Opomin iz večnega Rima

Sredi velike zmede, v kateri so evropski narodi zopet v najhujših skrbih za svojo bodočo usodo, sredi borbe sebičnih strasti, ki puščajo za seboj razvaline, sredi skrajnih zmot o človeku in družbi, ki to borbo povzročajo ali pa so zrastle iz napačnega ravnanja, smo te dni slišali besede sv. očeta, ki jih je govoril francoski konfederaciji krščanskih sindikatov pod vodstvom najboljših socialnih delavcev francoskih dežel. Tudi te besede Pija XI. so žarek luči, ki sije v naš temni čas in ohranja upanje v končno zmago dobrih sil, ki jih zlo nikoli ne more uničiti, ampak se po hudih izkušnjah zopet uveljavijo, in sicer tem bolj, čim bolj so bile ovirane. In tudi te papeževe besede so, kakor vse njegove prejšnje, izraz krščanskega upanja in zaupanja, ki vliva človeštvu poguma, da ne obupa, ampak da vsi dobri podvoje svoje sile, da se svet reši iz položaja, v katerega je toliko duš zašlo po nekrščanskem mišljenju in življenju.

Papež je v svojem nagovoru članom krščanskih strokovnih društev dal na življenjsko pot tri navodila ali smernice, po katerih naj urejajo svoje življenje in delo v času, kakršnega beleži zgodovina samo v svojih najtežjih trenutkih in v katerem je treba, da človek upa in zaupa in ne izgubi poguma, ampak izkaže na vso moč dejavnih načel krščanske kulture — tiste kulture, ki nam jo je prinesel božji delavec iz Nazareta.

Prvo je, da se moramo držati pravega nauka o odnosu človeka do družbe. Največji krščanski mislec, sv. Tomaž Akvinski, je dejal, da je resnica in krepost v sredi in zato se moramo kotlčani vedno ogibati dveh skrajnosti, ki vsaka pretiravata resnico v dve nasprotni strani, tako da nastajata dve ekstremni zmoti. Danes prevladuje na eni strani zmot kolektivizma, na drugi zmot individualizma. Prva pravi, da je občestvo vse, posameznik pa nič, druga pa, da je posameznik vse. Cerkev pa je vedno učila, da je posameznik pač v mnogem oziru bistveno odvisen od občestva, zato da živi in napreduje, toda občestvo samo je nekaj brezosebnega, ki ne more vršiti nobenega opravila brez oseb, ki ga sestavljajo in brez katerih bi bilo goli nič. Te osebe imajo same po sebi večne in neodtujljive pravice, ki jih občestvo ne more in ne sme uničiti, če noče privedi samo sebe do absurda in končno prenehati. Kdor pa občestvu pripisuje absoluten značaj, neodvisen od kogarkoli, ta občestvo malikuje in tudi posameznika obožuje, kakor nekakšen del tega občega božanstva — imamo torej pred seboj neke vrste socialni panteizem, ki je nesmisel in ki je vsakokrat prinesel človeštvu nesrečo, kadar je zavladal. V resnici je veliko stvari, ki se odtegujejo oblasti občestva, najintimnejše stvari, predvsem pa moralno dostojanstvo človeka in njegovo moralno samopopolnjevanje ter njegovi najgloblji osebni podvigi in njegova najplodovitejša osebna iskanja in dognanja: iz takih versko in moralno visokih osebnosti šele zajema občestvo svoje vodilne ideje in sile. In zato je neumnost govoriti o totalitarni državi, v kateri bi posameznik ne pomenil ničesar. So tudi posamezne družbe, ki morajo v gotovem krogu in obsegu biti od države neodvisne, predvsem pa je to Cerkev, ki po božji ustanovi in volji vodi človeka k Bogu zato, da se poviša in zveliča. Delavci pa se ne smejo vdajati nauku brezbožnega kolektivizma, ki je prav tako zmoten, kakor nacionalni totalitarizem, ampak se držati krščanske resnice, ki tudi v tem pogledu sledi zlati srednji poti med socializmom in pretiranim nacionalizmom.

Drugo, kar mora papež povedati delavcem, je to, da ne smemo pozabiti krščanske ljubezni. Saj je prav te ljubezni danes najbolj treba, ko vidimo, da se hoče uresničiti znani izrek, da je človek človeku volk. Danes vidimo družbo, v kateri se ljudje med seboj dejansko ne smatrajo kot bratje in se ne brigajo za najvišje duhovne dobrine in potrebe; zato jim pač ne preostane ničesar drugega, kakor da čim bolj uživajo svetne dobrine, to pa seveda ni drugače mogoče, kakor da imajo eni preveč, drugi pa premalo, oziroma skoraj nič. V borbi za tak svetski blagor in užitek pa se seveda množi sovraštvo, beda in medsebojna borba do iztrebljenja, ki ni samo borba socialnih razredov, ampak tudi borba naroda zoper narod in borba strank v enem in istem narodu. Sicer pa tudi v rednih razmerah nikoli ne moremo doseči svetosti, popolnosti in tistega idealnega stanja, h kateremu moramo stremeti v smislu božjega nauka. Manzoni, največji italijanski umetniški um za Dantejem, nas spominja, da je nepopolnost tudi v Cerkv, tudi v krščanskem življenju, dokler smo na zemlji in dokler je Cerkev sestavljena tudi iz človeškega elementa. In zato vedno vidimo nepopolnost, notranji odpad, nezadostne podvige in veliko revo tudi med tistimi, ki hočejo biti dobri. In zato je neizogibno, kakor je sam Gospod priznal, da imamo vedno ljudi, ki se jim dobro godi, vsaj v materialnem smislu, druge pa, ki morajo samo delati in trpeti. Kaj bi bilo s temi, če bi ne bilo krščanske ljubezni, saj je ljubezen povsod potrebna in mora vladati tudi v najbolj suhih pravnih odnosih, kaj še v socialnem življenju, kjer je vedno treba nesebične in bližnje pomoči!

Nato je sv. oče zopet poudarjal važnost in potrebo katoliške akcije ter dejal, da morajo tudi krščanski delavci svoje delovanje usmerjati po smernicah katoliške akcije. Kakor živ-

Včeraj ob 5. uri popoldne je

Češkoslovaška vlada sprejela „angleški načrt“

brez pridržkov. London in Pariz sta pričakovala odgovora Prekinjeni razgovori med Chamberlainom in Hitlerjem se nadaljujejo

Praga, 21. septembra. (KTS.) Kakor smo že poročali, je češkoslovaška vlada včeraj ob 7 zvečer po mudi seji in posvetovanjih na poslani „angleški načrt“, ki predlaga odcepitev sudetskih pokrajin od države brez plebiscita, odgovorila z noto, ki je bila poslana vladi v Parizu in v Londonu. V noti se je češkoslovaška vlada izrazila, da „angleški načrt“ v načelu sicer sprejme, ki naj pa služi le za nadaljnja pogajanja v dose-danem duhu popustljivosti in miroljubnosti in je v ta namen tudi izrazila željo po novih informacijah in pojasnitvah k nekaterim točkam „angleškega načrta“. Nota je bila izročena angleškemu in francoskemu poslaniku v Pragi za njihovi vladi.

V pričakovanju, da bo še tekom noči treba notki kaj dostaviti ali jo podpreti — z več strani se je že večkrat poudarjalo, da je treba delati hitro — je predsednik republike dr. Beneš odredil, naj vsi člani vlade čez noč ostanejo na svojih stanovanjih, da bi jih bilo mogoče v najkrajšem času sklicati k posvetu.

Še isti večer pa sta francoski in angleški poslanik v imenu svojih vlad sporočila, da francoska in angleška vlada češkoslovaško noto smatrata kot odklonitev predloženega „angleškega načrta“ in da notki pripisujeta zavlačevalne namere. Obenem sta poslaniška sporočila, da Češkoslovaška ne more računati na nobeno pomoč od strani Francije ali Anglije več, če načrta ne sprejme takega, kakor je bil predložen.

Na ponovna vprašanja češkoslovaške vlade, naslovljena na francosko in sovjetsko vlado, ali le ta v primeru oboroženega napada more pričakovati od njih oborožene pomoči glasom vojaških pogodb in zavezništva, pa je že tekom dneva prišel iz Moskve odgovor, da sovjetska Rusija z armado ne more nuditi nobene pomoči, kvečjemu bi stala ob strani z materialno, iz Pariza pa sploh ni bilo nobenega odgovora.

Spričo vsega tega je dr. Beneš ponoči spet sklical člane vlade na sejo, ki je trajala do zgodnjih jutranjih ur.

Odločilna seja

Praga, 21. septembra, c. Havas poroča, da je češkoslovaška vlada odgovorila nocoj ob 17. uri in sicer je bil odgovor izročen hkrati francoskemu in angleškemu poslaniku.

Ta odgovor vsega izjavo češkoslovaške vlade, da sprejema angleške in francoske predloge in sicer sedaj brez rezerv.

Praga, 21. septembra, c. Ves dan je danes potekel v silnem nasprotovanju vesti o tem, ali je češkoslovaška vlada že odgovorila na francosko-angleško noto in kako je odgovorila. Vlada je na Hradčanih zasedala vso noč in zadnja seja vlade se je končala ob 6 zjutraj. Kmalu nato pa se je sestel odbor dvajsetih, to je odbor članov političnega odbora ministrov in voditeljev vladnih strank. Rečeno je bilo, da bo ta odbor na tej seji sestavil odgovor češkoslovaške vlade.

Zjutraj ob 2.15 je Beneš sprejel francoskega in angleškega poslanika v Pragi, ki sta mu svetovala, naj sprejme načrt tako, kakor je bil predložen, in sicer zelo hitro.

Ko sta francoski in angleški poslanik ob 3.30 odšla, je bila sklicana seja političnega odbora ministrov, ki se je ob 6 zjutraj razširila na plenarno sejo vlade.

Praga, 21. septembra. AA. (Havas) Francoski poslanik v Pragi Delacroix je danes dopoldne ob devetih obiskal predsednika češkoslovaške republike dr. Beneša, da iz njegovih rok sprejme pisni odgovor češkoslovaške vlade.

Kmalu nato nekako ob pol 10 je Havas tudi že javil kot izredno nujno vest, da je češkoslovaška vlada sprejela načrt zapadnih dveh veleil v celoti. Vee radijske postaje so ponovile to vest v svojih popoldanskih oddajah, ČTK pa je kmalu nato izjavil, da vest ni točna, ker odgovor še ni bil izročen. Obenem se je v Pragi izvedelo, da težave niso več v tem, ali naj se načrt sprejme ali ne, ampak v neki podrobnosti tega načrta. Najbrž je šlo za poročila za nove češkoslovaške meje.

Ves ta čas je vlada stalno zasedala skupno z voditelji strank. Težave so morale biti zelo velike, ker sta ob 2 popoldne francoski in angleški poslanik znova intervirala in sicer četrtrči v 24 urah. Tokrat so obema diplomatom izjavili, da ob odgovor izročen zvečer.

Ob 17 je bil nato izročen odgovor, o čemer poročamo v prejšnji vesti. Vsebina odgovora pa še ni objavljena.

Jutri ob 9 dopoldne se sestane ustavni odbor, ki je predviden po čl. 54 ustave.

Anglija se brani jamstev za meje nove ČSR

London, 21. septembra. KTS. Vse angleško časopisje, celo Čehom prijazni »New Chronicle«, smatra angleški predlog za odcepitev sudetskih pokrajin k Nemčiji kot edino možno rešitev. »Daily Mail« poroča, da so zdaj vsi uvideli, da je bila umetna tvorba Češkoslovaške napačna, pa da bi bil tudi zločin to napako vzdrževati s pomočjo vojne. Najzanimivejše je poročanje levičarskega »Daily Herald«. Ta list, ki je glasilo delavske stranke, prav tako priznava, da je stališče angleške vlade dobro in edino pametno.

Včeraj je bilo opaziti še drug važen preobrat v angleškem časopisju. To je preobrat glede jamstev, ki bi jih Anglija prevzela za vzdrževanje novih češkoslovaških mej. »Daily Express« piše, da je treba na vsak način podpreti Chamberlainov predlog ter da Angliji ne boje prevzeti nikakih garancij za meje nove Češkoslovaške. »Mi jih ne bomo prevzeti zaradi tega, ker jih ne bomo mogli izpolniti«, pravijo Angleži glede teh jamstev.

Večerno časopisje, levičarsko in desničarsko, med drugimi tudi »Evening Standard«, poudarja, da je ne-

ljenje ni pravo življenje brez akcije, tako tudi katoliška Cerkev ne more biti brez katoliške akcije, in zato ne sme nihče katoliške Cerkev ločiti od katoliške akcije. Sv. oče je svoj nagovor zaključil z željo, naj bi Francija, najstarejša hčerka Cerkev, uživala mir in blagostanje, katerega je dragi francoski narod tako zelo vreden.

„Angleški načrt“ sprejet

Praga, 21. septembra, c. Nocoj je češki radio objavil, da je češkoslovaška vlada v celoti sprejela angleški in francoski načrt. Napovedovalec je izjavil, da se je češkoslovaška vlada zastoj trudila, da bi zadevo spravila pred mednarodno razsodišče. Francija in Anglija sta namreč jasno izjavili, da se ne marata vojskovati. Ob koncu je še izjavil, da bosta predsednik republike Beneš in vlada v novih okoliščinah vodila državo.

Med sosedi Češkoslovaške Poljsko, Madžarsko in Nemčijo se snujejo nove zveze

Varšava, 21. septembra. AA. (Pat.) Na Hitlerjevo vabilo je poljski veleposlanik v Berlinu Lipski prišel včeraj z letalom v Berchtesgaden. Hitler ga je sprejel v navzočnosti v. Ribbentropa.

V dobro poučenih krogih izjavljajo, da je zelo verjetno, da je maršal Göring povabil predsednika poljske republike Moscickiego na lov v Riminten. Poročilo pa uradno še ni potrjeno.

Beck je včeraj popoldne sprejel francoskega veleposlanika, kmalu za njim pa italijanskega veleposlanika Valentinija in madžarskega poslanika Horija.

Časopisje, posebno vladno, poziva poljski narod, da se strne okoli vlade, ki se bori proti nevarnostim iz Češkoslovaške. Na vsak način je treba računati na to, da jamstva od strani Velike Britanije in Francije ne postanejo znova le kos papirja.

Snoci je na velikem trgu v Tešinu 30.000 glava množica manifestirala za pravice Poljakov na Češkoslovaškem. Geslo teh demonstracij je bilo »Za naše brate v tešinski Sleziji«. Vsi govorniki so poudarjali zgodovinsko pravico Poljske do omenjenega ozemlja.

S poljsko-češke meje pa poročajo, da je o zemljišeskega Tešina pobegnilo v zadnjih dneh mnogo Poljakov čez mejo. Poljske oblasti so te begunce nastanile v posebnih taboriščih ob češkoslovaški meji. Med begunci, ki so pribežali na poljsko ozemlje, je tudi mno-

Po Pragi v teh dneh

Praga, 21. septembra. »United Press« poroča: Razočaranje češkega prebivalstva nad angleško-francoskim načrtom je ogromno. Proti obema velisilama, ki ju je prebivalstvo smatralo za prijateljski državi, vlada silno ogorčenje. Neki uradnik nemškega poslanstva se je izjavil: »Mislim, da Nemci nismo sedaj manj priljubljeni v Pragi kakor Angleži.« Prebivalstvo je s trdno vero pričakovalo angleške in francoske pomoči, posebno še zaradi tega, ker zaradi cenzurnih odlokov ni bilo pravočasno poučeno, kako zelo se je razvoj dogodkov obrnil.

Časopisje, ki je strogo cenzurirano, po možnosti prikriva globoko razočaranje češkega naroda nad svojimi zapadnimi zavezniki. Komentarji v tisku se navadno končajo s stavkom: »Naj pride kar hoče, mi se bomo branili.« Več listov piše, da Češkoslovaška iz dveh razlogov ne more odstopiti obmejnega ozemlja: 1. so seveda meje naravne in predstavljajo naravno obrambo češkoslovaške države, Poleg tega je v tem ozemlju Češkoslovaška zgradila zelo drage utrdbe, katerim se ne more odpovedati; 2. pa je na obrambnem ozemlju osredotočena najbogatejša industrija. Brez teh pokrajin Češkoslovaška ne more obstajati.

Moratorij denarnih zavodov

Praga, 21. septembra, c. Vlada je danes razpisala delni moratorij za vloge v hranilnicah in zavarovalnicah. Moratorij velja en mesec in omejuje dvig in izplačevanje vlog.

Po vladnem odloku je bila zaprta praška borza.

go Nemcev, ki so jih poljske oblasti tudi vzele v zaščito.

Časopisje objavlja poročilo o večjem številu mitingov, ki so bili včeraj prirejeni po vsej Poljski kot manifestacija za priključitev šleskega Tešina k Poljski. Na prvih straneh prinašajo pod velikimi naslovi vse podrobnosti iz teh mitingov. Organ poljskih vojaških krogov »Poljska Zbrojna« objavlja poročilo o manifestacijah ter mu je dala naslov »Vsa Poljska zahteva priključitev tega kraja.« »Gazeta Polska« piše: Šleski Tešinj se mora vrniti k Poljski. »Dien Dobric« piše: Ne bomo prej odnehal, dokler ne dobimo šleskega Tešina.

»Wiesdor Warszawsky« analizira globoko evolucijo v mednarodni politiki, in ugotavlja, da je ženevska politika dokončno propadla. Evropa se mora lotiti velikanske naloge: vzpostave novih načel mednarodne politike. Bodočnost gre narodom, ki imajo dinamiko akcije. Tudi Poljska mora zdaj reorganizirati notranje sile naroda.

Ostali poljski listi prihajajo do istega spoznanja in apelirajo na slogo naroda. V Parizu se je poljski poslanik Lukaszewicz razgovarjal s francoskim zunanjim ministrom Bonnetom. Smatrajo, da je on poklican, da svoji vladi razloži željo glede priključitve poljskih delov Češkoslovaške poljski državi. Bonnet je sporočil poljskemu poslaniku, da njegova vlada ne more sprejeti njegovega predloga tako dolgo, dokler ne bo nemško stališče povsem jasno.

ČSR kliče svoje državljane iz Poljske

Varšava, 21. sept. AA. Časopisi poročajo, da je okoli 500 češkoslovaških državljanov, ki bivajo v Varšavi in od katerih je gotovo število Poljakov iz šleskega Tešina, dobilo poziv od čeških vojaških oblasti, da se takoj vrnejo na Češkoslovaško. V poljski prestolnici biva okoli 10.000 češkoslovaških rodbin.

Berlin, 21. sept. AA. (DNB.) Nemški listi pišejo, da je za zahtevami za samoodlobo madžarske in poljske manjšine v ČSR nastopil nov moment, ki bo še pospešil razvoj češkoslovaške krize. Če je res, da je dr. Beneš le pristal na londonske predloge, pravi »Börsen Zeitung«, je treba dodati, da je dr. Beneš predlog premisljeval o svojem odgovoru in da so ti prvotni predlogi dejansko po svoji vsebini že zastareli, kajti med tem sta stopili na pozorišče še Madžarska in Poljska.

Budimpešta, 21. septembra. MTI poroča: Po vrnitvi iz Berchtesgadena je predsednik vlade Imređy izjavil, da se je v Obersalzburgu skupno z zunanjim ministrom Kanyo podrobno pogovoril s Hitlerjem in zunanjim ministrom v. Ribbentropom. Pomen tega sestanka je še važnejši, ker se bodo te dni nadaljevali razgovori med Anglijo in Nemčijo. Včerajšnji razgovori so se nanašali izključno samo na češkoslovaško vprašanje. Pred nekaj dnevi so madžarski pooblaščenci zastopniki v ČSR zahtevali pravico samoodlobo za Madžarsko.

Nadaljevanje na 2. strani

(Nadaljevanje s 1. strani)

v ČSR. Ta njihov sklep je po vsej Madžarski močno odjeknil. Madžarska vlada se zaveda svoje odgovornosti, to je, da z vsemi sredstvi, ki so ji na razpolago, podpre to zahtevo po samoodločbi in da ji pomaga do zmage. V teh časih zgodovinske važnosti mora vsak Madžar poznati samo eno dolžnost: edinstvo in disciplino.

Diplomatski sodrnik madžarske brzojavne agencije objavlja, da so madžarski krogi zelo zadovoljni z uspehi razgovorov v Berchtesgaden. V Budimpešti spremljajo razvoj dogodkov z velikimi nadami. Madžarska bo uporabila vsa sredstva in vse možnosti, ki so ji na razpolago, da bi madžarske manjšine dobile pravico samoodločbe.

Madžarski kraljevski namestnik Horthy bo na vabilo maršala Göringa dva dni ostal na lo v vzhodni Pruski.

Nocoj ob 18.30 bo na Trgu herojev v Budimpešti velik shod vseh rodoljubnih društev za samoodločbo vseh narodnosti na Slovaškem. Pričakujejo, da se bo shoda udeležilo nad 100.000 ljudi. Glavni govornik bo stari vojaški škof Zadravec, ki je znan kot ognjeviti ljudski govornik. Vsa društva bodo prišla z zastavami in godbami na čelu.

Se'a glavnega odbora slovaške ljudske stranke

Praga, 21. septembra. AA. (Havas) Zastopnik slovaške ljudske stranke podpredsednik in

V Godesbergu bodo govorili samo še o načinu — kako naj se „angleški načrt“ izvede

Zürich, 21. septembra. Dopsnik »Neue Zürcher Zeitung« iz Berlina poroča: Vse, kar je bilo tukaj že pred tremi ali štirimi dnevi predvideno, se je zgodilo. Ako stvari gledamo po njihovem smislu, je treba ugotoviti, da je odločitev v resnici še padla v tistem trenutku, ko je Chamberlain s pristankom Daladiera in v sporazumu z njim stopil v letalo, da se popelje v Berchtesgaden. Odločna sila Nemčije, ki se ne plaši pred nobenim rizikom in ki izrazi sleherni slabost svojega nasprotnika, je morala odnesti zmago nad drugo stranjo, ki ima pomisleke glede humanitete in ki nima dovolj zaupanja v svojo lastno moč in v moč svoje armade, ki se plaši pred skrajnostjo. Tako se je uveljavil nemški mir. Dan, ko se Chamberlain sestane v Godesbergu s Hitlerjem, je zadnji dan, ko je Nemčija še pripravljena čakati s svojimi armadami na českoslovaški meji. Medtem se angleško-francoski pritisk nadaljuje v Pragi za odstopitev sudetsko-nemškega ozemlja. V Godesbergu se o načelu odstopitve ne bo več razpravljalo, ampak le še o metodah in o načinu, kako naj se stvar izvede. Francija je zelo nujno zahtevala v Londonu, da Anglija prevzame garancije za meje nove českoslovaške države. Toda končnega odgovora vendar še ni dobila, ker je treba počakati, kaj bo rekel Hitler, oziroma če bi bila tudi Nemčija pripravljena prevzeti vso garancijo za meje nove českoslovaške. V Berlinu smatrajo, da bo med glavnimi zahtevami Hitlerja v Godesbergu odpoved zvezne pogodbe Českoslovaške s Francijo in s Sovjetijo. Celoten program razgovora še ni znan. Misli pa se, da bo Hitler s Chamberlainom razpravljal tudi o onem ozemlju, na katerem prebiva poljska in madžarska manjšina.

Danes zjutraj Chamberlain odputuje

London, 21. septembra. (KTS.) Za popoldne je sklicana seja angleške vlade. Na njej bodo ministri obveščeni o zadnjih fazah mednarodnega položaja. Vse je že pripravljeno za pot Chamberlaina, ki bo odšel v Nemčijo v četrtek zjutraj. Spremljala ga bosta sir Horace Wilson in William Strang iz Foreign Office. Kdaj točno bo odputoval, do zdaj še ni določeno, vendar bo letalo, s katerim bo Chamberlain potoval, pripravljeno o polnoči.

S Chamberlainom se pripelje iz Londona še 13 njegovih sodelavcev. Med njimi bodo britanski berlinski poslanik Henderson, britanski generalni konzul v Kölnu, dva člana tajništva britanskega poslanstva v Berlinu, dva tehniška uradnika iz londonskega zunanega urada, dva uradnika za dešifriranje in dva sluga iz Londona.

Chamberlain pred odhodom pri kralju

London, 21. sept. c. Seja angleške vlade se je začela ob 15 popoldne in je trajala do 17.10. Po seji se je Chamberlain razgovarjal dolgo z vojnim ministrom Horom Belishom, nakar je sprejel oba voditelja delavske stranke Atleja in Greenwooda, s katerima se je pogovarjal pol ure. Ob 18 je odšel na dvor h kralju.

Hitler pride danes dopoldne

München, 21. sept. Kancler Hitler in zunanji minister v Ribbentrop sta se ob 23.15 iz Münchena odpeljala v Godesberg.

V zvezi s preložitvijo sestanka med Hitlerjem in Chamberlainom od srede na četrtek politični

sedanji voditelj stranke Tiszo in strankin tajnik sta bila sprejeta pri predsedniku republike dr. Benešu in predsedniku vlade dr. Hodžiču.

Bratislava, 21. septembra. c. Danes se je v Bratislavi sestal glavni odbor slovaške Hlinkove stranke. Seji je predsedoval dr. Tiszo. Po seji je bilo objavljeno uradno poročilo, ki pravi, da je izvršni odbor obravnaval Tiszovo poročilo o njegovih pogajanjih z Benešem in Hodžičem. Odbor je sprejel več sklepov, ki so v zvezi z mednarodnim in notranjim položajem.

Glavni odbor poudarja, da so vesti, da stranka misli iti v vlado pretirane. Stranka se ne pogaja za vstop v vlado, ampak za pravice Slovkov. Stran hoče tudi v bodoče varovati koristi Slovkov. Glavni odbor opozarja slovaški narod, naj ohrani mirno kri in zaupa vodstvu stranke.

Nemško poročilo z monakovskega letališča

München, 21. septembra. AA. (DNB.) Zadnje dni je bil na münchenskem letališču v Oberwiesenu živahen letalski promet med Prago in Currihom. Veliko število letal je pristalo na letališču v Oberwiesenu ter takoj nadaljevalo pot. Opaziti je bilo, da se s temi letali vozijo številni českoslovaški industriji v svojih družinami ter nosijo s seboj velike vsote denarja. Nekaj letal so naročili nalašč v ta namen iz Švice. Med potniki je tudi znani industrijalec Páček iz Brna.

krogi v Nemčiji smatrajo, da je ta odgovoritev razumljiva ter da ima Chamberlain pravico določiti dan za sestanek ter nadaljevanje razgovorov, ki so se začeli v Berchtesgaden.

V malem mestecu Godesberg je že vse pripravljeno za sprejem kanclerja Hitlerja in predsednika angleške vlade. Postaja, kamor bo v četrtek dopoldne prispel Hitler, je že zdaj vsa v angleških in hitlerjevskih zastavah in vsa okrašena. Angleška gosta Chamberlain in veleposlanik v Berlinu Henderson bosta s svojim spremstvom stanovala v nekem hotelu na Petersburgu, od koder je krasen razgled na reko Ren in okolice vse do Kölna. Kancler Hitler bo s svojim spremstvom stanoval v hotelu Dresden, kjer bo imel sestanek z angleškim ministrskim predsednikom. V spremstvu Führerja sta med drugim tudi zunanji minister v Ribbentrop in general Keitel. Hotel, v katerem bodo konference, je že popolnoma pripravljen. V Godesbergu je že zdaj veliko število domaćih in tujih častikarjev. Pripravljeno je tudi že vse potrebno za oddajanje poročil po radiu.

Preselitev kakor med Turki in Grki

Berlin, 21. sept. c. V Berlinu se govori nocoj, da misli nemška vlada zahtevati novo razmejitve v ČSR tako, da bi sudetske pokrajine popolnoma odcepili. Ker pa je prebivalstvo zelo pomešano, se naj to zgodi z izmenjavo prebivalstva raznih narodnosti, kakor se je to po turško-grški vojni zgodilo med Turčijo in Grčijo.

Streli na Ljotičevem shodu

Belgrad, 21. sept. AA. Danes dopoldne se je pripetil v vasi Selevcu, kraj jasienski, nemil incident, ki ga je povzročil Dimitrije Ljotić, odvetnik iz Smedereva. Ob 10 je prišel Ljotić v to vas, da se seetane s svojimi pristaši, kakor je to prej sporočil oblastvom. Čeprav ni prijavil shoda, so njegovi ljudje raznesli letake, da bo danes shod najprej v Selevcu, nato pa v Blibovcu in Geloboku. V Selevcu se je zbralo okoli 250 ljudi. Ker je bilo očitno, da bo Ljotić imel shod, je odposlanc oblastev opozoril najprej K. Majstoroviča, popa iz Azanje in predsednika krajevne organizacije »Zborav«, nato pa tudi Ljotića samega, da shoda ne more biti, ker ni po zakonu prijavljen in tudi ne odob. en. Ljotić je odgovoril, da bo šel in da bo govoril, oblast naj pa svoje etari. Takoj nato je Ljotić vstal in začel govoriti. Njegove prve besede so bile težka žalitev in klevete najvišjih državnih funkcionarjev. Prisotni uradnik je Ljotića opomnil, da tako ne sme govoriti, toda Ljotić je svoj govor nadaljeval v enakem duhu. Uradnik je nato prepovedal Ljotiću takšno govorjenje, a ker ga Ljotić ni poslušal, mu je zapovedal, da gre z njim na občinsko sodišče.

Na poti do občinskega sodišča so ju spremljali vsi zborovalci. Ko je Ljotić stopil na občinsko sodišče, je množica vrgla več kamnov v službojoče orožnike. Eden izmed orožnikov je ranjen na glavi. Orožniki so nato pozvali prisotne, da se razidejo, ker pa se niso hoteli pokoravati ukazom in tudi ne prenehati z napadi, so orožniki po določitih svoje službe in v silobranu nekajkrat ustrelili iz pušk, nakar so se vsi prisotni razbežali. Pri tem je kmet Radosav Torlaković iz Selevca dobil strel v želodec in je po izvršeni operaciji umrl v smederevski bolnišnici. Uvedena je preiskava, da se ugotovi, kdo je začel napadati in izzivati, da je prišlo do nemilega incidenta.

Bilanca DHB

Drž. hipotekarna banka izkazuje za 31. avgust naslednje stanje (vse v milij. din, v oklepajih stanje dne 31. julija):

Aktivna: gotovina in blagajniški zapiski Narodne banke 695.6 (746.2), posojila: hipotekarna 1.907.4 (1.096.5), na dohodke in doklade 1.472.54 (1.402.25), vodnim zadrugam 72.3 (72.2), lombardna 80.76 (80.46), meničnohipotekarna 82.3 (83.34), menična 52.4 (51.1), tek. račun fin. ministrstva 698.8 (769.07), razni tek. računi 423.7 (389.35),

Zastopstvo ZZD v Belgradu

Belgrad, 21. sept. m. Včeraj in danes se je mudila v Belgradu deputacija Zveze združenih delavcev iz Ljubljane. V deputaciji so bili predsednik zveze France Prežljak, urednik »Slovenskega delavca« Andrej Krizman, predsednik društva zasebnih trgovskih nameštencev iz Slovenije Rudolf Smeruš. Deputacija je bila sprejeta pri notranjem ministru dr. Korošcu, ministru za socialno politiko dr. Cvetkoviču, pri ministru dr. Kreku in senatorju Smodjeju. Vsi ministri so deputaciji obljubili vso nadaljnjo podporo. Deputacija je ob tej priliki uspešno posredovala v vseh tekočih zadevah.

O telefonskem kablju Belgrad — Maribor

Belgrad, 21. sept. m. Komisija, ki je proučevala vprašanje položitve kabla na progi Belgrad-Maribor-nemška meja, je izdelala svoje poročilo, v katerem se zavzema za ločeno rešitev glede imenovanega kabla in za vprašanje ustanovitve tovarne kablov v državi. Komisija je mnenja, da nava tovarna ne bi mogla v potrebnem času izdelati kablov za omenjeno linijo. Zato je pričakovati v kratkem ponovnega razpisa za licitacijo na osnovi že izdane uredbe.

Belgrad, 21. septembra. AA. Ministrski predsednik dr. Stojadinović je sprejel včeraj popoldne v svojem kabinetu v predsedništvu vlade zastopnike banovinskih odborov mladine JRZ iz savske banovine na čelu z gg. Bogunovičem, predsednikom banovinskega odbora, ter podpredsednikom dr. Ivom Lasičem.

Mussolini v Trbižu

„o mali oazi velike slovanske skupnosti“ — poročilo agencije „Avala“

Trbiž, 21. septembra. AA. (Stefani). Danes popoldne ob 16 je imel predsednik vlade Mussolini s tribune na žitnem trgu krajši nagovor pred velikansko množico. V začetku svojega govora je Mussolini izjavil, da s tem svojim le prekratnim obiskom v tako pomembnem Trbižu končuje prvi del svojega potovanja po Beneški krajini. Iz Trbiža in iz teh krajev, ki so imeli srečo videti, kako so italijanske armade izvojevale eno izmed največjih zmag v zgodovini sveta, bi želel povabiti vse Italijane, ki ga ta trenutek poslušajo, da ne glede na 20 letnico bitke poročajo od bregov Piave do pobočij Kraae. Italijani bodo tamkaj v prvi vrsti videli spomenike, postavljene v spomin na naše mrtve, spomenike orjaške arhitekture, matere naših herojev bodo pa videli imena svojih mrtvih in dragih izklesana v bron, ki bo kljuboval stoletjem in stoletjem. Dalje bodo videli, kaj je Italija v osvoboditeljskih krajih ustvarila v 20 letih. Povsod v teh krajih utripa krepko življenje. Od Trsta do Gorice stoje tovarne, ladjedelnice in električne centrale, kakršnih nima svet. Razen tega bomo videli, da tudi prebivalci drugega jezika, male oaze velike slovanske množice, ki so nekdo prišle v te hribe, v celoti sodelujejo v življenju italijanskega naroda.

Nikogar izmed prebivalcev drugega jezika v soški dolini niso prisilili, da me pozdravi. Pred menoj je v Trstu na trgu Edinstva defilirala bataljon črnih srac, sestavljen izključno iz miličnikov tega poretka. In steer je defilirala na veličasten način. To prebivalstvo se čuti

ponosno, da sodeluje v našem cesarskem nacionalnem življenju. Zato lahko nekim žolčnim in zlobnim polemikam z druge strani Alp pripomnimo, da je za ureditev nekaterih problemov treba ugotoviti zgodovinske okoliščine. Problemi morajo dobiti določene razsežnosti. Zakaj preživlja danes Českoslovaška ure, ki bi jih mogli imenovati kočljive? Zato, ker ni bila Českoslovaška. Povedal vam bom, zakaj ni bila: ker je bila Česko-nemško-poljsko-madžarsko-romunsko-rusko-malorusko-slovaška. Jaz pa vztrajam na tem, da se ta problem, ko smo že prišli k njemu, popolnoma uredi. Ta trenutek je britanski ministrski predsednik, ki je prevzel politično pobudo, na poti. Da spravi malo ladjo v pristanišče miru. Po poročilu francoske uradne agencije je česka vlada po posvetovanjih, trajajočih vso noč, davi pristala na francosko-britanske predloge, določene na londonskem sestanku.

Na koncu svojega govora je Mussolini izjavil, da so vsi nepristranski tuji morali ugotoviti — čeprav morda zoper svojo voljo — da je med vsemi narodi Evrope italijanski narod ostal v tej krizi najmirnejši. Zavaljala za to gre fašistični revoluciji, ki je uresničila popolno edinstvo vseh Italijanov. Italijani pod znamenjem svežnja so zmerom pripravljeni boriti se in zmagati.

Konec Mussolinijevega govora je sprejelo dolgo in navdušeno vzklikanje.

Drobne domače in tuje**Amerika ne bo posegla v „evropske zadeve“**

Washington, 21. septembra. KTS. V Washingtonu se zmeraj bolj poudarja, da morajo USA ostati ob strani evropske krize. Uradni krogi so v skrbih in menijo, da se je položaj zaradi italijanskih, madžarskih, poljskih in nemških zahtev, da se mora Českoslovaška razdeliti, poslabšal. Dasi v Washingtonu obojajo take napade na državo, katere neodvisnost je bila potrjena s slovesno izjavo, je ameriško javno mnenje vendarle proti temu, da bi Amerika posegla v te zadeve.

Litvinov vali odgovornost na Francijo in Anglijo

Zeneva, 21. septembra. c. Danes se je na zasedanju skupščine Zveze narodov nadaljevala splošna razprava. Govoril je sovjetski zunanji komisar Litvinov, ki je ostro kritiziral francosko in angleško politiko.

Med drugim je rekel, da je ČSR pred nekaj dnevi vprašala rusko vlado, če bo Rusija izvršila svojo dolžnost iz pogodbe, če bo Francija izpolnila svoje obveze iz svoje pogodbe s ČSR. Na to vprašanje je sovjetska vlada odgovorila takoj in čisto jasno, to je pritrdilno.

Sovjetsko sodelovanje pa je bilo odvisno od stališča Francije. Sedanja politika Francije in Anglije pa vodi naravnost v katastrofo.

Nemški protest Pragi

Berlin, 21. septembra. AA. (DNB.) Nemško poslanstvo v Pragi je prejelo ukaz, da pri praški vladi vloži najostrejši protest zaradi napada na obmejni kraj Seidenberg in zaradi kršitve meje pri Grenzbaudenu blizu Schmiedsberga.

Zakaj je Mussolini še govoril o plebiscitu

London, 21. septembra. Veliko pozornost je vzbudil tržaški govor Mussolinija zaradi tega, ker je polagal izrecno važnost na izvedbo plebiscita, čeprav je vedel, da je Hitler šel že korak dalje in zahteval odstopitev sudetsko-nemških pokrajin. Mussolinijevo taktiko razumejo v Londonu tako, da je duce hotel tudi Poljakom in zlasti Madžarom nuditi iste možnosti, kakor so si jih pridobili sudetski Nemci.

Hitler o češki samostojnosti

Berlin, 21. septembra. Ves nemški tisk ponavlja izjavo, ki jo je Hitler dal znanemu dopisniku »Daily Mail« Wardu Priceu. Hitler pravi v tej izjavi, da je Češka prav za prav zmeraj pripadala k »svetemu rimskemu cesarstvu nemškega naroda« in da so bili Čehi samostojni le mimo-grede, za časa husitskih bojev. Vsa Češka je torej v bistvu nemška dežela.

Poljaki in Madžari svoje zahteve sporočili Londonu

London, 21. sept. AA. (Reuter) V Londonu trdijo, da je britanska vlada dobila od poljske in madžarske vlade informacijo, da želita ti dve državi za svoje manjšine v ČSR iste pravice, kakor jih določa sudetski Nemci pri ureditvi svojega vprašanja na podlagi angleško-francoskih predlogov.

London, 21. sept. AA. (Reuter) Diplomatski urednik Reuterja je zvedel, da je poljski poslanik na svojih zadnjih obiskih v zunanjem uradu orisal stališče svoje vlade, da je treba v zvezi z odstopom Sudetov Nemčiji, kakor določajo angleško-francoski predlogi, zavzeti enako stališče tudi do poljskih zahtev glede Tješina in Karvina. Izvedelo se je, da so enako stališče zavzeli tudi poljski poslaniki v Parizu, Berlinu in Rimu. Prav tako se je zvedelo, da je včeraj obiskal madžarski londonski poslanik lorda Halifaxa in ga seznanil s stališčem madžarske vlade, da se ima z vsemi českoslovaškimi manjšinami ravnati enako kakor z nemško.

Varšava, 21. sept. AA. Poljski manevri v Voliniji so se zaključili včeraj s slovesno parado pred maršalom Rydz-Smiglyjem. Mimohod čet je trajal sedem ur in mu je prisostvoval tudi vojni minister. Zatem so maršalu Rydz-Smiglyju izročili diplomsko častnega meščanstva Volinija.

S poljsko-českoslovaške meje poročajo, da ne prestopa beže s českoslovaškega ozemlja begunci na Poljsko. Ti begunci se zbirajo v posebnih taboriščih.

Zaradi razburjenja, ki je nastalo zaradi mednarodnega položaja, stražijo českoslovaško poslanstvo močni oddelki vojakov. Tu sta dva oddelka policistov na konjih, poleg tega pa sta vedno pripravljena dva avtomobila. Večje število tajnih policistov onemogoča dostop do poslanstva iz stranskih ulic.

Iz Palestine

Jeruzalem, 21. septembra. AA. (DNB) Stavkaško gibanje v Haifi se čedalje bolj širi. Danes so se stavki pridružili vsi Arabci, zaposleni pri železnici, mestni upravi in v pristaniščih. Vse arabske trgovine so zaprte. Več židovskih trgovin so zažgali. V vasi Tamri so aretirali 120 Arabcev. Na cesti v Hebronu je zgorelo več kmetskih poslopij. V okraju Gazi so našli trupla treh ubitih Arabcev. Zaradi nemirov je v državi zaprtih 40 poš. Poštni denarni promet je popolnoma ukinjen.

Znižane voznine

Belgrad, 21. sept. AA. Odobrena je polovična vozšina za vse one, ki se bodo udeležili 25. septembra odkritja spomenika blagopokojnemu kralju Aleksandru Zedinitelju v Vrnjački Banji. Vozna olajšava velja za odhod od 21. do 25., za vrnitev pa 25. do 30. septembra. Dovoljena je tudi polovična vozšina banovinskim zvezam lovskih združenj, kakor tudi tekmovalcem v streljanju z lovskimi puškami, ki se bodo udeležili atletskega tekmovanja od 6. do 10. oktobra v Mariboru. Ta olajšava velja od 5. do 13. oktobra.

Zadnja poročila glej na strani 4

Zdravilišče na Golniku bo povečano

Ljubljana, 20. septembra.

Ne samo v Sloveniji, ampak po vsej državi je dobro znano sodobno urejeno zdravilišče na Golniku, v katerega se leto za letom zatekajo bolniki, ki jih je napadla sušica. Po svoji ugodni legi ob vznožju planin, v kar najbolj prečiščenem zraku, v preminogih primerih, omogoča ob vestni skrbi zdravnikov zboljšanje zdravstvenega stanja večini bolnikov. Zaradi tega je razumljivo vedno večji naval bolnikov v zdravilišče, ki je že skoraj pretesno. Glede na to je zdravilišče v zadnjih treh letih doživelo že več važnih sprememb in modernizacij, ki so vse služile zboljšanju celotne uprave in gospodarstva zdravilišča. Hkrati pa so tudi še ustvarile nekaj novega prostora. Tako je bila modernizirana in na novo urejena kuhinja, obednica je bila preurejena v zimski vrt in je bila zgrajena nova sodobna pralnica. Prezidna in popravljena so bila tudi nekatera gospodarska poslopja, pred kratkim pa so bile postavljene nove garaže. Vse te preureditve pa še niso načele najvažnejšega vprašanja, namreč razširitve pravih bolniških prostorov, ki bi bili nujno potrebni, in preureditev operacijske dvorane, ordinacije in rentgenskih prostorov, ki v sedanjem stanju ne ustrezajo več velikemu obisku Golnika.

Banska uprava, ki upravlja zdravilišče Golnik, je zato pripravila potrebne načrte za preureditev operacijske dvorane, ordinacijskih prostorov, ambulante in rentgenskih preiskovalnic, ki so za sedaj nameščene v vzhodnem prizidku glavnega zdraviliškega poslopja. Ističasno z načrti za povečanje in modernizacijo teh prostorov pa je dozorel drug načrt, ki bo omogočil, da se bo zdravilišču prizidalo veliko poslopje za bolnike, s čimer bo glavno zdravilišče deloma razbremenjeno. Oblastna uprava bolniških fondov za državno-prometno osebje se je namreč odločila, da bo na Golniku postavila razširjen paviljon za bolno prometno osebje in ga dala v upravo vodstvu zdravilišča, pod pogojem, da bodo železničarji mogli biti sprejeti v ta paviljon po režijskih cenah. Podrobne načrte za novi prizidek, v katerem bosta našla prostora operacijska dvorana, rentgenske naprave in drugo, je izdelal do podrobnosti tehnični odelček banske uprave. Načrte za paviljon bolniškega fonda za državno prometno osebje pa je po osnutku tehničnega oddelka izdelal inž. arch. Kham. Te dni je g. ban dr. Marko Natlačen potrdil načrte prizidka in no-

vega paviljona ter bo v kratkem že razpisana licitacija za ta gradbena dela.

Prizidek in paviljon se bosta priključila na vzhodni strani na glavno zdraviliško poslopje ter bosta tako podaljšala glavno fasado poslopja. Glede na nagnjenost zemljišča bosta oba prizidka v lahkem loku priključena na glavno stavbo. V celoti bosta obe prizidani zgradbi dolgi 130 m. Prizidek zdravilišča bo pritičen in bo dolg 30 m, širok pa 14 m. Ker se svet na tem kraju niža, bo klet glavnega poslopja pod prizidkom podaljšana na južni strani in v promenoir, na severu pa bodo zdravniški prostori, ambulanta in preiskovalnice. V prizidku prizidka bodo na južni strani ležalnice za bolnike, na severu pa zdravniške preiskovalnice. V visokem pritličju prizidka bodo na jugu pisarne zdravnikov, na severu pa moderna operacijska dvorana z vsemi pritliklinami. V zvezi s tem prizidkom pa bo preurejen ves stari prizidek, v katerem sta sedaj operacijska dvorana in rentgen. V starem prizidku bo v visokem pritličju urejenih nekaj sodobnih rentgenskih preiskovalnic, za katere so že naročene najmoderneje rentgenske naprave, ki bodo stale okrog pol milijona dinarjev. Na ta prizidek bo priključen z zveznim poslopjem železniški paviljon. V zveznem posloppu bo v višini kleti podaljšan promenoir, v ostalih treh etažah pa bodo ležalnice, obrnjene vse proti jugu seveda. Na severni strani zveznega poslopja pa bodo v vseh etažah hodniki. Zvezno poslopje bo dolgo 23 m. Na to poslopje bo priključen 56 m dolg glavni trakt železničarskega bolniškega poslopja, ki bo širok 12 m. V sredi poslopja bo šel zvezni hodnik, na jugu pa bodo v treh etažah bolniške sobe. V vsakem nadstropju bo 6 bolniških sob in ena dnevna soba. Paviljon bo imel prostora za 60 bolnikov. Na severni strani paviljona pa bodo stranski prostori in pritlikline. Paviljon bo imel tudi še prizidek, obrnjen na severno stran, v katerem bodo zdravniške preiskovalnice in manjša rentgenska naprava, ki bo služila za hitre pregledne bolnikov iz paviljona. V nadaljnjih nadstropjih tega prizidka pa bodo terase. Na ta glavni paviljon bo s 7 m dolgim stopniščem priključeno stanovanjsko poslopje, ki bo v treh etažah v visokem pritličju imelo stanovanja za sestre in zdravniške. Stanovanjsko poslopje bo 12 m široko in 12 m dolgo.

Celotna ureditev zdravilišča bo z zgraditvijo obeh prizidkov nad vse ugodna. Prizidek za operacijsko dvorano in rentgenske preiskave

bo ležal med glavnim zdraviliškim posloppem in novim paviljonom, s čimer bo ugodno dostopen z obeh posloppij. Pritliklost prizidka bo dopuščala tudi dovolj zraka med obema visokima zgradbama, kar je glede na zdravje bolnikov le pozdraviti. Če bo licitacija uspela, je prav verjetno, da bo mogoče spraviti obe novi zgradbi še letos pod streho.

Predilnica v Litiji dela s polno paro

Litija, 20. septembra.

Litijska predilnica, ki je pred meseci slabo obratovala zaradi nedostajanja naročil, je zadnje čase prejela toliko naročil, da je vzpostavila celoten obrat na dva sihta. Obratno ravnanje, ki je namenjeno v kratkem pričeti z vpeljavo tretje nočne posade ter bi vsi brezposelni delavci sprejeli to kot izvršeno dejevstvo, da pridejo pozimi do stalnega zaslužka.

Tombola v Kranju

2. oktobra

Dva avtomobila Dve motorni kolesi

Gospa Maistrova na zadnji poti

Maribor, 21. septembra.

Danes popoldne smo položili k večnemu počitku plemenito gospo Marijo Maistrovo. Ta je bil pogreb, kakršnega ni imela v Mariboru še nobena žena. Na tisoče ljudi se je zgrnilo na Pohorju, da ni bilo prostora za toliko množico med grobovi. Bil je zbran ves slovenski Maribor. Men-

da ni slovenske organizacije v Mariboru, ki ne bi bila poslala svojih zastopnikov na pogreb. Posebno v častnem številu so bili udeleženi Maistrovi borci. Kdor je mogel, je prišel, da izkaže zadnjo čast ženi svojega velikega poveljnika. Prevzvišenega knezoškofa je zastopal stolni prošt Maks Vraber, ki je ob asistenci frančiškanskega gvardijana p. Planinška in župnika frančiškanske župnije p. Landergotta vodil pogrebne obrede.

Bana dr. Natlačen je zastopal okrajni glavar dr. Šiška. Navzoči so bili mestni župan dr. Juvan, predsednik okrajnega sodišča Hudnik, komisar obmejne policije Krajnovič, prvi državni pravdnik dr. Zorjan in šefi skoro vseh mariborskih uradov z uradnim svetom. Zelo častno so bili zastopani častniki mariborske garnizije. Izredno pa je bilo število ženstva, ki so spremljevali prvo damo Maribora k pogrebu.

Pogrebne svečanosti so se začele ob 5 popoldne, ko je jesensko sonce z zlatimi žarki zlatilo grobove. Dolgi sprevod se je pomikal od kapele, kjer je ležala pokojnica med brezštevlnimi venci, okrog pokopališča proti grobnici, v kateri spi osvoboditelj severne meje general Maister. Danes se mu je pridružila njegova zvesta življenjska družica. Ob odprtem grobu je izpregovoril v imenu lavantinskega vladike stolni prošt dr. Vraber, ki je uvodoma izjavil iskreno sožalje v imenu knezoškofa sinovima in sorodnikom. Govoril je o veliki plemenitosti in vrlinah, ki so dišile pokojnici. Bila je dobra žena svojemu možu, močna in skrbna ter mu je ves čas v vseh prilikah stala ob strani.

Velika je bila njena delavnost. Neumorno je vodila številne organizacije in posvečala svoje moči dobrodelnim društvom. Bila je verna žena, ki je umrla dobro spravljena z Bogom. Ga. Levstikova je govorila v imenu Slov. ženskega društva v Mariboru, ga. Engelmannova, predsednica banovinske ženske zveze v Ljubljani je govorila v imenu Jugoslov. ženske zveze, ki je poudarjala, da je bila pokojnica vzor narodne slovenske dame, ki se ni ponašala samo z imenom, temveč tudi z bremenit, ki jih je prinašala javno delovanje. Nadežlivi Viktor Grčar je orisal zasluge pokojnice za društvo za zdravstveno zaščito otrok. Njeno najlepše delo je krasen počitniški dom kraljice Marije na Pohorju. Za Maistrove borce je govoril predsednik dr. Dolar. Za francoski krožek, katerega je pokojnica ustanovila in ga vodila ves čas do svoje smrti, pa je govoril prof. Gasparin.

Elementarne nezgode — pomoč oškodovanim

V nekaterih okrajih dravske banovine so v letošnjem letu povzročile vremenske nezgode veliko škodo. Nastopali so hudi nalivi in povodnji, padala je toča, a spomladi je mraz ponekod uničil skoraj vso mlado brst na sadnem drevju.

Največja škoda je nastala po povodnjih v okrajih Ljutomer, Dolnja Lendava in Murska Sobota. Reka Mura je preplavila v teh okrajih ozemlje v dolžini 70 km po 3 do 5 km na široko. Na poplavljenem ozemlju so uničeni vsi pridelki in živinska krma. Podrobo se je tudi več hiš. Škoda se čeni skupno nad 10 milijonov dinarjev. Prizadeti so v glavnem kmeti, kjer je naseljeno največje prebivalstvo. Ljudje nimajo že sedaj skoraj nikake hrane zase in za živino.

V več okrajih je napravila ogromno škodo toča. Največja je škoda v okraju Brežice, kjer je v občinah Bizelsko, Sromlje in Pišcece popolnoma uničila vse nasade in posevke. Prav tako škodo je napravila toča v občin Sv. Peter pod Sv. Gorami in okraju Šmarje pri Jelsah.

Po prizadetih krajih vlada med prebivalstvom veliko pomanjkanje in beda. Ti kraji so po večini že v ugodnih letih pasivni in so navezani na nakupovanje živeža. Zato je pomanjkanje sedaj še dosti večje, posebno ker je ponekod že lansko leto povzročila toča veliko škodo.

Kraljevska banska uprava je ukrenila vse potrebno, da vsaj deloma odprmore prizadetemu prebivalstvu. Razpoložljiva sredstva pa niti od daleč ne bodo zadostovala za kritje vseh najnujnejših potreb. Zato je nujno potrebno, da pomaga pri podpiranju oškodovancev vse prebivalstvo dravske banovine. To je tem potrebnije, ker bo nastopilo pomanjkanje zlasti v zimskih časih. Mestno poglavarstvo zbira za pomoč po umaj oškodovanim prispevke, ki jih bo izročalo banovinskemu skladu za podpiranje po umaj oškodovanih krajev. Zato vabi svoje občane, da prispevajo v ta fond. Položnice so na razpolago pri mestnem socialno-političnem uradu v Mestnem domu. — Predsedniki: dr. J. Adlešič a. r.

Velik požar

Marija Snežna, 21. sept. V noči 21. t. m. je požar do tal uničil hlev in stiskalnice posestnika Janeza Graha na Spodnji Veliki pri Mariji Snežni. Poleg poslopja je zgorelo tudi par volov, dve kravi in dve telci. Nemogoče je bilo rešiti voz, slamoreznic, plug in druge premišnine, ker se je ogenj pojavil okrog dveh po polnoči. Zaradi precejšnjega vetra so bile v hudi nevarnosti tudi sosedne hiše. Nesreča je tem večja, ker je škoda le deloma krita z zavarovalnino in trpi Grah znatno izgubo. Kdo je nesrečo zakrivil, še ni nikomur znano. Malo pa je manjkalo, da nista zgorela tudi dva Grahova sinova, ki sta spala na hlevu in se šele v zadnjem trenutku prebudila ter se komaj rešila skozi hud ogenj.

Čebele usmrtili 2 konja

V vasi Razboj, okraj Bosanska Gradiška, živi bogat kmet, ki je imel dva lepa konja. Dne 19. t. m. zvečer je oba konja privezal zunaj hleva poleg čebelnjaka, da bi se tam ponoči pasla. Eden izmed konj pa je prevrnil en panj, nakar so se razsrjene čebele zagnale v oba konja, ki sta hotela pobegniti. Ker pa sta bila privezana k debelu, sta se vrtela v krogu in pri tem prevrnila še druge panje. Sedaj so na konja planile še druge čebele in ju tako opikale, da sta konja kmalu poginila. Kmet ima 12.000 dinarjev škode.

Pridite na

Koroški narodni tabor

na Prevaljah, v nedeljo, dne 25. septembra 1938

★

Na taboru govori voditelj slovenskega naroda gospod minister dr. Anton Korošec minister dr. Krek, in odlični koroški rojaki

A. Spored:

V soboto na predvečer: kresovi.

V nedeljo:

- ob 8 sprejem gostov na kolodvoru
- do 9 prihod skupin na zbirališče
- ob 9.30 sprevod na zborovališče
- ob 10.15 cerkven govori (inf. prošt dravogradski Matija Munda)
- ob 10.30 sveta maša pred cerkvijo
- Med sv. mašo pejoje združeni cerkveni pevski zbori sledeče pesmi: »Kraljevo znamenje križ stoji.« »Lepa si, lepa, roža Marija.« »Pridi molit o kristjan.« »Angel Gospodov.« — Petju cerkvenih pevskih zborov se priključimo vsi!
- ob 11 tabor:
- Pozdrav (prev. župan Kugovnik)
- Državna himna

Govori:

1. minister dr. Anton Korošec
2. minister dr. Miha Krek
3. senator Franc Šmodej
4. senator dr. Franc Schaubach
5. Alojzij Kuhar
6. Franc Snaj

Zaključek: Skupna pesem »Hej Slovenci« in razhod v organiziranih skupinah.

B. Spored spreveda na zborovališče

1. Jezdec, 2. šolska mladina, 3. narodne noše, 4. Fantovski odseki, 5. Dekl. krožki, 6. gasilci, 7. skupine po župnijah z napisnimi tablicami, 8. sprevod zaključijo vozovi in alegorične skupine.

V sprevodu naj vsaka župnijska skupina pokaže kako posebnost svoje fare.

C. Vabimo

na koroški narodni tabor poleg JRZ vsa društva, včlanjena v Narodnem odboru: Rafaelova družba Ljubljana, Rafaelova družba Maribor, Rafaelova družba Prekmurje, Slovenska straža, Sedejeva družina, Prosvetna zveza Ljubljana, Prosvetna zveza Maribor, Zveza fantovskih odsekov, Zveza dekliških krožkov, Slovensko katoliško akademsko starišinstvo, Kmetiska zveza, Zveza združenih delavcev, Slovenska krščanska ženska zveza (Sl. K. Z. Z.), Dijaška zveza, Zadruga zveza, Mohorjeva družba.

Zadnji ostanek litijske topilnice

Litija, 20. septembra.

Zadnji ostanek demontrirane topilnice svinca in srebra v Gradcu, dimnik ob železniškem tiru, je pričel podirati kleparski mojster g. Martin Kajtna. Dimnik je visok 64 m ter je bilo v njem zazidanih okrog 90 vagonov opeke, katere so svojočasno dobili iz Nemčije. — Litijska predilnica, ki je te dni ves ta prostor odkupila od dunajske tvrdke »Continental«, je dimnik zastoj prepustila g. Kajtni, samo da ga na svoj riziko podere. Opeko mečejo z vrha na tla tako, da se je nad polovico razbije, ostalo dobro opeko pa bo g. Kajtna uporabil za zidavo svoje hiše. Podjetniku želimo pri podiranju mnogo uspeha, da reši čimveč cele dobre opeke.

V Ljubljano prihaja jesen

Ljubljana, 21. septembra.

Vroči poletni dnevi so pri kraju in mesto je spet sprejelo v svoje zatohle ulice in urade kopica ljudi, ki so bili čez poletje odšli na zrak in sonce. Znova so oživele šole in ceste in človek, ki je vse poletje prebival med mestnimi zidovi, kar z nekim zadoščenjem spet srečuje znane obraze, ki so se bili čez počitnice porazgubili na vse kraje naše zemlje. Dnevi so vedno krajši in jutri bo že jesenski kres, ko bosta dan in noč enako dolga. Večeri so hladni, vsako jutro pa leži nad mestom megla, ki človeka neprijetno stresa po životu. Prijetno popoldansko sonce, ki že zdavnaj več nima prave moči, pa marsikaterega Ljubljančana izvabi na daljši sprehod iz mesta, kjer po travnikih že nekaj časa cvete jesenski podselek, ki človeka nehoti spominja, da prihaja jesen.

Njive pred mestom so polne sadov: med rjavimi stebli koruze se smejejo buče, zoreča ajda se boji slane in ljudje pobirajo krompir iz zemlje. Po sadovnjakih zunaj mesta in po vrtovih okrog mestnih vil dozoreva sadje in se poredno smeje izza listja. Tako premeteno se hoče vtihtapiti med nas radodarna starša jesen, a ljudje jo vendar vedno določneje čutijo. Kamor človek stopi, badi v park, na trg ali drugam, na vsak korak ga srečuje jesensko razpoloženje.

Tivoli je ob popoldanskih urah poln ljudi, ki posedajo na klopaceh in se grejejo v prijetnem soncu. Bolj kot kdaj prej je prijetno posedeti v parku in gledati, kako cvetje počasi zamira pa

gredicah in rumeni listje po drevju. Ptčki in verice, ki so bili vse poletje tako domači, da so se svojim prijateljem dali pitati iz rok, so se zdaj kar nekam odtujili: v naravi je polno hrane in preobjedlo se celo živalce. Nekaterih ptčk pa se je polastil tudi čuden nemir: pripravljajo se na jug. V Tivoliju bo iz dneva v dan bolj žalostno: še bo nekaj časa cvetelo jesensko cvetje, a kmalu bo po peščenih poteh začelo plesati odpadlo listje v vetru in nenadoma bo drevje golo in klopce obtezicah bodo izginile. Pa to bo šele tedaj, ko se bo začelo neprestano deževje in bo pozna jesen.

Bolj ko kje drugje v mestu pa se čuti dihanje eni na živilskem trgu. Vse, kar je dozorelo na deželi, nosijo branjevke ob tržnih dneh v mesto. Karkoli kdo čuti, da bo mogoče spraviti v denar, to prinese na trg, pa naj bo še tako brezpomembno. Največ je seveda sadja in grozdja, ki ga zlasti kmetice od hrvaških krajev v vedno večjih množinah prinašajo na trg. Seveda: skoraj bo zima in kmet mora odšteti davke in preskrbeti družino z obutvijo in obleko, pa se peha in muči, da bi čim več denarja spravil skupaj. Poleg branjevke pa v mestu vedno pogostejše prihajajo drvarji, ki v tem času dobro kupčujejo. Vsak, kdor količnik premore, se namreč že zdaj rad preskrbi s kurivom, kajti Bog vedi, kdaj bo zima potrkala na vrata. Po dvoriščih in pred hišami oglašujoče pojo ciklarkarke. Oni, ki nimajo še za najpotrebnejše stvari, pa s strahom gledajo, kako beži čas in kako bodo pretolkli zimo, na katero se vse marljivo pripravljajo in ki bo le prehitro prišla.

KINO UNION

Tel. 22.21. Predstave

ob 16, 19.15 in 21.15

Film izredne lepote in ne-

žnih čustev z lepo Dolly

Haasovo v glavni vlogi

ODTRGANI CVET

DANES NEPREKLICNO ZADNJKRAT!

Drzen vlom v župnišče na Čatežu

Ropar Koder rokovanjači baje po dolenskih hribih

Čatež, 20. septembra.

Ni še dolgo tega, ko smo poročali, da je bilo vlomljeno v trgovino Maksa Kotarja in v hišo Janeza Brandsteterja, kjer so naredili tatovi precej škode. Danes imamo zopet nov vlom.

To pot so se vlomilci spravili nad župnišče. Najprej so v pritličju strgali z okna železno mrežo in skozi vinsko klet prišli še v druge spodnje prostore. V kleti so popili nekaj vina, vzeli tri hlebe kruha in še nekaj drugih reči. Nato pa so skušali priti po stopnicah v prvo nadstropje. Ker pa je bila pisarna znotraj zaklenjena, jim to ni bilo mogoče. Zato so pristavili od zunaj dolgo lestvo k oknu pisarne, na katerem so strli šipo in okno odprli.

Zvenket razbite šipe pa je prebudil kuharico, ki je spala v sobi poleg pisarne. Brž je poklicala na pomoč župnikovega nečaka Jo-

žeta Povšeta in gospoda župnika, nakar so z orožjem prepodili tatove. V pisarni poleg okna stoji jeklena blagajna, v kateri je shranjen denar in druge vrednostne listine, last cerkve in hranilnice.

Ljudje so v velikem strahu, ker se ti vlomilci kar po vrsti ponavljajo, in sicer po načrtu teden za tednom. Toda glavnih krivcev oblast doslej še ni mogla dobiti. — V ponedeljek so pa baje videli ljudje razbojnika Kodra, ki je pobegnil iz mariborske kaznilnice, da se je klatil v tej okolici.

— Pri zaprtju, motnjah v prebavi vzemite jutraj na prazen želodec kozarec naravnega »Franz-Josef« grenčice.

Kaj pravite?

Nikogar ni, ki ne bi pritrjeval Angliji in Franciji, ko pravita, da je ohranitev miru njun najvišji smoter. Mir je o resnici vreden vseh žrti.

Vendar pa se človeku zdi, da so se Angleži in Francozi nekoliko pozno tako absolutno in brezpogojno opredelili za mir za vsako ceno. Nekoliko pozno, mislimo, z ozirom na usodo Češko-slovaške. Ko bi namreč gospodje Francozi in gospodje Angleži in gospodje ruski boljševiki že pred leti Čehom rekli: Mi smo vaši najiskrenejši in najtrdnjejši zavezniki — v miru in dokler prihajajo v poštev mirna sredstva mednarodnega upeljavanja. V slučaju pa, da vam bi grozila vojna, za primer, da bi Hitler prišel točilo po nizi, potem pa se mi vaši zavezniki seveda umaknemo... Ko bi gospodje zavezniki to povedali Čehom iz vsega začetka, potem bi verjetno Čehi pravočasno in že davno uredili oprasanja svojih narodnih manjšin, pa naj bi stalo karkoli, in ne bi v slepem zaupanju na »velike demokracije« pustili, da se stvari razvijajo do takšnega stanja, da jim sedaj grozi razkosanje države.

In še ena misel se poraja ob razmišljanju sedanjih dogodkov v Evropi. Naši ljudsko-fron-taški levicariji in naša JNS so vsa leta sedanjega režima v Jugoslaviji najhujše kritizirali zunanjo politiko sedanje vlade ravno v tej točki, da se ni brezpogojno in izključno dala voliti od »velike zapadne demokracije«.

Kaj ti možje pravijo sedaj, ob tem tragičnem razpletu stvari, ki je prava žalostna češkega in slovaškega naroda?

Film kakor nepozabni Frankenstein! Grozno, napeto, samo za ljudi močnih živcev! KINO SLOGA Tel. 27-30 Ob 16, 19.15 in 21.15

Žena vampir

Koledar

Četrtek, 22. septembra: Tomaž Vil, škof; Tekla. Mlaj ob 21.34. Herschel napoveduje lepo vreme.

Petek, 23. septembra. Kvatre. Linus, papež; Mavricij in tvariši.

Novi grobovi

† Ljubljancin dr. Ludvik Debeljak umrl v Varaždinu. Od kapi zadet je umrl v Varaždinu dr. Ludvik Debeljak, upokojeni sanitetni podpolkovnik, star 60 let. Pokojni Debeljak je prišel v Varaždin obiskat svojega brata Ignacija, ki je tamkaj kanonik. Na obisku pa ga je zadela kap. Pokopali so ga v Varaždinu. Naj počiva v miru!

† V šmartnem pri Litiji je v torek, 20. t. m. zjutraj, po dolgem trpljenju umrla zasebnica Nežka Golob v starosti 80 let. Pogreb bo v četrtek, 22. t. m. ob 7 zjutraj na pokopališču v šmartnem pri Litiji. — Naj počiva v miru!

— G. Mussolini v Planini. O tem dogodku smo prinesli obširno poročilo uradne Avale. Ugotoviti pa moramo, da je bilo to poročilo v zadnjem delu, ko je g. Mussolini govoril o dr. Korošcu, stilistično nerodno podano. G. Mussolini je v pogovoru s g. banom ugotovil, da je dr. Korošec notranji minister Jugoslavije, pa ne vprašal.

— Kolektivna pogodba z Misijonsko tiskarno v Grobljah. Naša katoliška slovenska strokovna organizacija Zveza združenih delavcev razvija živahno delavnost in ima zaradi tega zabeležiti tudi več pomembnih uspehov. Pred kratkim je ZZZD uspešno zaključila pogajanja za kolektivno pogodbo grafičnega delavstva, ki je zaposleno v Misijonski tiskarni v Grobljah in včlanjeno v ZZZD. Pravkar sklenjena kolektivna pogodba je dosti boljša od splošne grafične pogodbe. Predvsem predvideva višje plače. Po novi pogodbi dobivajo kvalificirani delavci po 556 din na teden (od sedaj po 500 din). Pomožnim delavcem se zvišna tedenska plača od 225 din na 320 din. Dobro plačani bodo tudi vajenci, ki dobivajo v četrtem letu učenja po 200 din na teden. Navadni delavci bodo dobivali od 200 din do 270 din tedensko. Kolektivna pogodba določa tudi sedemdesetstotno bolniško podporo in plačani dopust od 5 do 14 dni na leto. Poleg tega se plačajo tudi vsi cerkveni prazniki, čeprav se ti dnevi praznujejo.

— Kdor išče primerne pisarniške službe in želi izboljšati svoj položaj ali pa hoče izpopolniti svoje strokovno pisarniško znanje in prakso, naj obiskuje večerni trgovski tečaj na dr. pr. pr. trgovskem učilišču »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska 15. Informacije daje vodstvo osebno ali pismeno. Tel. 48-43. Iščajte današnji razglas ravnatelstva.

— Teden Rdečega križa se je pričel v nedeljo, 18. t. m., tudi v dravski banovini z raznimi prireditvami, nabiralnimi akcijami itd. Priidni nabiralci(ke) nabirajo pa tudi še v teku tedna razne prispevke za to prepotrebno človekoljubno organizacijo in upamo, da ne bo nikogar, ki bi odklonil skromni prispevek za Rdeči križ v teh resnih časih.

Ali se narava moti?

32 zob, če mu jih je tudi manj dovolj? Gotovo ne! Dobro delovanje našega žvečilnega aparata je odločilnega pomena za naše splošno zdravstveno stanje. Vsi zobje so nam potrebni. Zato ne pozabimo, da smo tudi mi njim potrebni: negovati jih moramo. Stalna nega s Chlorodontom, zanesljivo zobno pasto, ohrani zobe zdrave do pozne starosti. Dober sloves pa gre Chlorodontu zaradi visoke kvalitete. Domači proizvod.

— Slovenski zdravnik na mednarodnem kongresu kopalšč. Na povabilo predsedstva tega kongresa od 22. do 28. t. m. v Berlinu in Neuheimu bo predaval tudi znani balneolog dr. L. Trauerer z zagrebške klinike, in sicer o temi: »Dieta pri kopalščem zdravljenju revmatizma«.

— Večina delavstva, ki se je dalo zavesti v marksistične vode, misli, da mora stati v opreki s Kristusom in njegovo Cerkvijo. Kdor pa s treznim predudkom prebere knjižico »Kristus in delavci«, bo uvidel, da ni nihče toliko storil za blagor delavca kot Kristus po svoji Cerkvi. — Dobi se na Rakovniku v Ljubljani in velja 1 dinar.

— Rudarska nadaljevalna šola v Trbovljah razglasi: S 1. oktobrom 1938 se začne zopet redni pouk na rudarski nadaljevalni šoli v Trbovljah. Pouk je brezplačen in tudi vsa učila so brezplačna. Vpisovanje v I. in II. letnik bo v četrtek, dne 29. in v petek, dne 30. septembra t. l., od pol 4 do pol 6 na ljudski šoli v Trbovljah. Priglasenci naj prinese s seboj svoje zadnje šolsko spričevalo.

— Prešernova kočna na Stolu se zapre čez zimo dne 26. septembra t. l. Planinci, izkoristite zadnje jesenske dneve in se poslovite od Stola! Pri tej priliki

si ogledajte tudi novo zgrajeno Valvazorjevo kočjo pod Stolom, ki bo odprta in ohranjena tudi pozimi.

— Ko je pobiral med divjih čebel, ga je drevo ubilo. Iz hrvaške Koprivnice poročajo, da je tamkaj v gozdu imovne občine Džurdževac 34 letni kmet šel v gozd nabirat med divjih čebel, ki zbira med v duplih trhljega drevja. Kmet je od spodaj izpodžagal trhlja drevo, da bi padlo in da bi potem lahko kar jemal med. Ker pa se ni dovolj umaknil, ga je padajoče deblo zadelo in ubilo.

— Natečaj za osnutke spomenika padlim vojakom na zagrebškem Mirogoju razpisuje zagrebška mestna občina. Natečaja se lahko udeležijo vsi jugoslovanski kipa-ri. Za osnutek so določene tri nagrade, in sicer 15.000 din, 8.000 din in 5.000 din. Dela je treba vložiti mestnemu poglavarstvu v Zagrebu do 1. decembra t. l.

— Lovecem na znanje! Letni zbor Osrednje zveze lovskih društev bo 15.—17. oktobra v Mariboru. Istočasno bo tamkaj državna propagandna strelska tekma z lovskim orožjem. Delegati in tekmovalci imajo polovično vozno z legitimacijo, ki jo kupijo na polovni postaji ter jo dajo žigosati na zboru. Polovična voznina velja od 12. do 20. oktobra.

— Konferenca mednarodnih potovalnih pisarn na Bledu. Mednarodna zveza potovalnih pisarn »Agot«, ki so v njej združene potovalne pisarne vseh evropskih držav, se danes snide na Bledu na konferenco, ki bo trajala do sobote. Te konference se bodo udeležili tiste uradi, ki so priglasili: Avstrijski prometni urad O. V. B., italijanski »Cita«, madžarski, češki, poljski, bolgarski, rumunski in švicarski. Delovna seja bo v petek. Vmes pa bodo izleti po raznih krajih Slovenije. V soboto bodo udeleženci skozi Ljubljano in Ribnico z avtobusom odpotovali na Susak.

— V Gorico—Trst ali v Padovo—Benetke, romarski avtoizlet po Vipavski dolini na Sveto goro in na

grob sv. Antona v Padovo, za 2 ali 3 dni, do koder komu ugaša, dne 8. oktobra. — V Rim in Neapelj in v druge zanimive kraje Italije; 9 dnevno potovanje z brzovlakom od 21. do 29. oktobra. — Na novo mašo v sočino Dalmacijo, z avtomobilom preko Plitvice v Split, Trogir, Šibenik; preko Velebita v Senj in Crikvenico; z ladjo na prekrasni otok Hvar. Romanje k Gospe Sinjski in ogled vseh zanimivih krajev; od 12. do 18. oktobra. — Priglasite se takoj za brezplačna navodila skrbno pripravljenih in prijetnih romarskih izletov na naslov: »Družina božjega svetca«, Ljubljana, Sv. Petra nasip 17.

— Pri motnjah v prebavi, pri napetosti, vzdigovanju, zgagi, povzročeni po težki zapeki, je zelo primerno vzeti na večer pol kozarca naravne »Franz-Josefove« grenke vode, zjutraj na tešče pa isto množino. Prava »Franz-Josefova voda se izkazuje vedno kot popolno zanesljivo sredstvo za čiščenje črev.

Ogl. reg. S. br. 30474/35.

— Večerni trgovsko-pisarniški izobraževalni tečaj. Ravnateljstvo drž. prizn. trgovskega učilišča »Christofor učni zavod«, Ljubljana, objavlja: Kakor vsako leto se tudi letos zadetkom oktobra odpre večerni trgovski tečaj za izobražbo pisarniških moči. Ta tečaj je namenjen onim, ki iščejo primerne zaposlitve v pisarnah in onim, ki žele izpopolniti svoje strokovno znanje, to je raznim nameščencem, uradnikom itd., priporočila pa se tudi trgovcem, obrtnikom in vsem ostalim, ki v dnevni urah nimajo prilike obiskovati trgovskih šol. Poučuje se: knjigovodstvo, korespondenca, slovenska in nemška, trgovsko računstvo, trgovstvo in pravo, pisarniška dela, stenografija, strojeopisje, nemščina. Poseben tečaj za srbohrvatsko korespondenco, italijanščino z italijansko korespondenco, nemško stenografijo itd. Udeleženci lahko obiskujejo celotni trgovski tečaj ali samo posamezne predmete. Večerni trgovski tečaj tukajšnjega zavoda je po svoji organizaciji najpopolnejši in je odobren glasom pravilnika, ki ga je za ta zavod še posebej potrdilo ministarstvo trgovine in industrije. Ob zaključku lahko slušatelji polagajo zaključni izpit in dobe završno izpričevalo. Šolnina je primerno nizka, da je obisk vsakomur omogočen. Tukajšnji zavod je največji te vrste in najmodernejše opremljen. Edinstvena strojeopisnica s 40 pisalnimi stroji, računski stroji. Specialne učilnice za knjigovodstvo in pisarniške vaje. — Vsa pojasnila, ustna in pismena ter brezplačne nove prospekte daje ravnateljstvo. Informacije in vpisovanje vsak dan dopoldne, popoldne in zvečer od 8. Točen naslov: Trgovsko učilišče »Christofor učni zavod«, Ljubljana, Domobranska št. 15. Tel. 48-43.

— Slovstvena zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov v vprašanih in odgovorih po osnutku dr. Ivana Preglja priredil dr. France Tomšič. Založila Jugoslovanska knjižarnica v Ljubljani 1938, 163 strani, nevezana 32 din. — Ker je dr. Grafenauerjeva Zgodovina slovenskega slovstva že razprodana, kakor nove knjige o tem predmetu pa najbrže ne bomo še kmalu dobili, se je založnica odločila, da za silo nadomesti to vrzel s pomožno knjigo, ki naj poda glavno snov slovenske in tudi srbohrvatske slovenske zgodovine v vrsti nepriljubljenih in preglednih vprašanih in odgovorov. Snov je razdeljena po dobah slovenske slovenske zgodovine. Na koncu vsakega poglavja pa so v drobnejšem tisku vprašanja in odgovori iz srbohrvatskega slovstva, kolikor časovno spadajo v to razdobje.

— Zapadlost plačilnih nalogov. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani opozarja p. n. delodajalce, da poravnajo zapadle plačilne naloge v zakonitem roku. Urad ne opominja k plačilu, tudi ne pošilja izvelikov, ker mora svoje upravne stroške znižati. Likvidnost urada mora biti brezpogojno varovana, zato se uvede prisilna izterjava, čim plačilni nalog ni poravnani v zakonitem roku. Ugovori proti predpisu ne odlagajo dolžnosti plačila.

— Enoletni učni tečaj za pisarniške moči pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani. Kongresni trg 2 (prostori Dopsne trgovske šole), prične s poukom 1. oktobra šolnina mesečno 110 din. — Vpisovanje in informacije dnevno med običajnimi uradnimi urami v pisarni zavoda.

— Večerni trgovski tečaj pri Trgovskem učnem zavodu v Ljubljani. Kongresni trg 2 (prostori Dopsne trgovske šole). Vpisovanje in informacije dnevno med običajnimi uradnimi urami v pisarni zavoda.

— Dopisna trgovska šola v Ljubljani. Kongresni trg 2, vpisuje dnevno. Vsakdo, komur ni mogoče obiskovati ustnega pouka, si more pridobiti s poukom doma v Dopisni trgovski šoli potrebne znanja in izobrazbe. Zato šola vsem slojem najtopleje priporočamo. Vse informacije in prospekte daje zavod interesentom brezplačno na razpologlo.

— S kolesa je padla. 26 letna delavka Fr. Jeretin iz Doba pri Domžalah se je davi peljala s kolesom po opravih. Nenadno pa je izgubila oblast nad kolesom in je padla ter se hudo poškodovala po desni nogi. Tudi Jeretinova se je morala zateči v bolnišnico,

Ljubljana

Gledališče

Četrtek, 22. sept.: »Car Fjodor. Premiera. Premierski abonma. Otvoritevna predstava. — Petek, 23. sept.: Zaprt. — Sobota, 24. septembra: »Veriger. Premiera. Prem. abonma. — Nedelja, 25. sept.: »Car Fjodor. Izven. — Ponedeljek, 26. sept.: Zaprt. — Torek, 27. septembra: »Žene na Niskavurijuc. Premiera. Premierski abonma.

Sestanki

Fantovski odsek Sv. Peter ima drevi ob 8 redni fantovski sestanek. Udeležba obvezna. Vabljeni so tudi novi člani.

Lekarne

Nočno službo imajo lekarne: mr. Leustek, Resljeva cesta 1, mr. Bahovec, Kongresni trg 12 in mr. Komotar, Vič-Tržaška cesta.

Poizvedovanja

Na ljubljanskem gradu je nekdo našel Finžgarjev molitvenik »Bogu, kar je božjega«, vezan v belo usnje z zlato obrezo. Podpisana je Ana H. Lastnica ga dobi v zbiranju »Slovenca«.

1 Narodni odbor vabi narodne noše, dalje član- fantovski odsekav in članice dekliških krožkov, da se udeležijo tabora na Prevaljah v nedeljo 25. septembra. Odhod iz Ljubljane s posebnim avtobusom ob 5 zjutraj, dohod v Prevalje ob 9, vožnja stane za osebo sem in tja 80 din. Priglasiti se je treba pri Prosvetni zvezi, Miklošičeva cesta 7 do petka 23. t. m. zvečer.

1 Zanimiv gost v Ljubljani. V ponedeljek popoldne se je pred hotelom Union ustavil eleganten avto, iz katerega je izstopil nenavaden gost in odšel v kavarno. Gosta, ki se mu je na obrazu poznalo da je iz eksotičnih krajev, je spremljal njegov tajnik. Nenavaden gost je bil maharadža Rusten Deen Vadja iz Bombaja v Indiji. Maharadža je bil oblečen v običajno evropsko športno obleko ter je star kakšnih 60 let. V kavarni je naročil ljutomerskega vina, ki mu je zelo ugajalo. Govoril je bolj šepavo nemščino. G. plačilnem natakarju Bonaču je razodel, kdo je, pripomnil pa je, da potuje skozi Slovenijo strogo incognito. Povedal je, da je prišel iz Madžarske, priznal pa je, da ga je lepota slovenskih krajev naravnost očarala, prav tako pa prijaznost njihovih prebivalcev. Še isto popoldne je maharadža, če je bil res maharadža, odpotoval z avtomobilom v Turin.

1 Izlet slovenskih obrtnikov v Belgrad. Zveza slovenskih obrtnikov v Ljubljani priredi skupni izlet na l. dr. obrtno razstavo v Belgrad. Odhod iz Ljubljane bo dne 14. oktobra ob 20 z brzovlakom. Vožnja tja in nazaj stane samo 100 din. Priglasje sprejema Zveza do 1. oktobra v Kolo-dvorski ulici 25. Obrtniki, ne zamudite ugodne prilike in se priglasite pravočasno. Program bomo še objavili.

1 Živinski sejem slabo obiskan. Zaradi park-ljevke in sliavke v Ljubljani prepovedani živin-ski sejmi, ki so drugače že nad sto let vsako prvo in tretjo eredo v mesecu, so bili zopet te dni odprti. Mestno poglavarstvo je žal v zadnjem času objavilo uradno poročilo, da je zopet v Ljubljani običajen živinski sejem dovoljen. Poročilo ni doseglo vseh krajev, odkoder naši kmetje gonijo živino na ljubljanski sejem. Včerajšnja slika na sejmu je bila prav žalostna. Zbralo se je mnogo mešetarjev in tudi mesarjev, ki so ogledovali pripeljano govejo živino. Prostori za živino pa so bili skoraj popolnoma prazni. Vse je bilo nekam pod pritiskom. Mešetarji se skoraj niso spoznali za cene. Prignanih je bilo na sejem več-raj 5 volov, prodana sta bila samo 2. Na sejmu so bile lepe krave, 9 po številu in bilo jih je pr-danih 8. Prodanih je bilo več telet. V oddelku za prašiče je bilo večje zanimanje. Neka kmetica, ki je na navadnem vozičku pripeljala naprodaj štiri mesece starega prašiča, lepo rejenejša, ga je ponujala za 470 din. Ni bilo mnogo zanimanja. Naprodaj je bilo 82 prašičkov, od teh je bilo pro-danih samo 26. Cene so bile po starosti od 120 do 500 din. Na konjskem sejmu tudi ni bilo one etare živahnosti, kakor jo človek opazuje pri dru-gih sejmih. Pripeljanih je bilo 28 konj in 6 žrebet. Konjski mešetarji so klavarno gledali okrog, da bi našli kakega kupeca. Prodanih je bila 6 lepih konj in 3 žrebeta. Inozemski konjski prekupčevalci so kupili 5 konj in žrebe na Dunaj.

Mariborsko stolnico bodo temeljito popravili

Maribor, 20. septembra.

Včeraj popoldne je bila na mestnem kon-skripcijskem uradu in na licu mesta pri ma-ribojski stolnici in mestni župnijski cerkvi konkurenčna obravnava o popravilu stolnice in o kritju stroškov, ki bodo za popravila po-trebni. Obravnavo je vodil ravnatelj mestnih uradov Rodosek, udeležili pa so se vsi člani konkurenčnega odbora, zastopnik škofijskega ordinariata stolni dekan dr. Cukala, stolni in mestni župnik msgr. M. Umek, oba cerkvena ključarja, trgovec Ivan Kovačič in tovarnar Ferdo Potočnik, ter zastopnik mestnega grad-benega urada inž. Baran.

Obravnava je soglasno ugotovila, da je cer-kev v takem stanju, da je njeno popravilo že skrajno nujno. Takoj je zlasti treba popraviti streho, ki že skoraj 100 let ni bila temeljito popravljena. Na velikem stolpu so med vojno odstranili bakreno streho in jo nadomestili z navadno plečevinasto, ki je bila leta 1922 pre-pleskana, sedaj pa je že toliko propadla, da je bolj podobna mreži kakor pa varovalu proti dežju. Voda teče pri najmanjšem dežju skozi streho na strešno ogrodje. Če bi to trajalo še nekaj časa, bi se utegnulo zgoditi, da bi se stolpna streha lepega dne znašla na tleh Stol-nega trga. Streha nad ladjami je tudi tako sla-ba, da teče voda že po zidovju v notranjosti cerkve. Streho so temeljito popravili l. 1839 pred prihodom škofa Slomskega v Maribor. Ta-krat so cerkev tudi zunaj in znotraj prenovili, l. 1883 pa so jo regotizirali, vendar zelo po-vršno. Tako so n. pr. gotška rebra na strtopu napravili iz lesa, kar so še danes. Zadnjič so stolnico popravljali l. 1883. Bila je v tako sla-bem stanju, da so jo nameravali celo podreti in na njenem mestu postaviti novo. Tega leta so zunanje stene tudi obmetali. Ta omet pa je se-daj tudi že tako slab, da je začel odpadati. Po mnenju strokovnjakov je ta omet zidovju bolj škodil kot koristil. Zidovje je iz rezanega kam-na, zaenkrat pa še ni mogoče ugotoviti, v kak-šnem stanju je. Popravila, ki so se pričela leta

II. izdaja Najnovejša poročila

Demonstracije v Pragi

London, 21. sept. AA. (Reuter) Nocoj je prišlo v Pragi na glavnih ulicah do manife-stacij. Več tisoč ljudi, med njimi mnogo žensk, je manifestiralo na glavnem trgu in pred po-slaništvu tujih držav ter vzklikalo: Živela voj-ska! Hočemo vojaško diktaturo! Ne damo se! Niti pedi naše zemlje! Branite meje! Ti vzkliki so se mešali z vzkliki: Dol Francija in Velika Britanija! Od časa do časa so manifestanti peli narodno himno.

Čehoslovaška upa...

Praga, 21. sept. AA. (Reuter) Zvedelo se je, da izraža odgovor čehoslovaške vlade upanje, da bosta Velika Britanija in Francija prihiteli Čehoslovaški na pomoč, če bo napadena.

Chamberlain odpotuje danes

London, 21. sept. AA. (Reuter) Po najno-vejšem programu se odpelje Chamberlain z letalom jutri ob 10 in bo v Kölnu malo pred 12. Razen Wilsona in Stranga bosta spremljala Chamberlaina tudi William Malkin, pravni sve-tovalce zunanje urada, in H. Davis, njegov osebni tajnik. Drevo bo Camberlaina sprejel v avdienco kralj, nato pa se bo sestal tudi še z Attleejem in Greenwoodom.

Poljska nota v Pragi

Praga, 21. sept. c. Poljska vlada je naročila svojemu poslaniku v Pragi, da mora pri praški vladi vložiti prošnjo, v kateri Poljska vlada za-hteva za ozemlje, kjer žive Poljaki v CSR, iste pravice, kot bodo dodeljene sudetskimi Nem-cem. Ker se je popolnoma spremenil položaj, poljska vlada tudi odpoveduje čehoslovaško-poljski manjšinski dogovor iz leta 1925.

Poljski vojaški ukrepi

Varšava, 21. sept. AA. (Havas) Iz dobro po-učenega vira se je zvedelo, da so poljska vo-jaska oblasta sklenila obdržati pod zastavo letnik, ki bi imel biti odpuščen iz kadra po velikih manevrih, končanih te dni. Tudi rezervisti, ki jih vpokličejo vsako leto na te mane-vre, so ostali pod zastavami.

Sv. oče odredil molitve za mir

Rim, 21. sept. AA. (Stefani) Papež Pij XI. je odredil, da bo v nedeljo v vseh rimskih cer-kvah enourna molitev za mir.

Jugoslavija — članica sveta ZN

Zeneva, 21. sept. c. Danes so v Zenevi bile volitve za tri prazna mesta v Svetu Zveze na-rodov. Izpadle so namreč Rumunija kot zastop-nica Male zveze, Kolumbija in Poljska.

Namesto Rumunije je bila izvoljena za dobo treh let kot članica sveta ZN Jugosla-vija z 39 glasovi od 43 glasov. Namesto Poljske je bila izvoljena Grčija, in namesto Kolumbije republika San Domingo.

Bolgarski kralj v Nemčiji

Sofija, 21. sept. AA. Bolgarska brzojavna agencija poroča: Včeraj se je pripeljal v Ko-burg kralj Boris na obisk k svojemu očetu bivšemu kralju Ferdinandu.

Havana, 21. sept. AA. (Havas) V vzhodni pokrajini je neki farmer ubil svojo mater, strica in sedem bratov, na ta način, da jim je po vrsti odsekal glave. Ko je izvršil ta zločin, je zažgal hišo. Policija lovi morilca.

Kino Matica 21-24 Greta Garbo in Charles Boyer v nepozabnem zgodovinskem velifilmu ob 16., 19.15 in 21.15

Grofica Walewska (V nemškem jeziku)